

KRÁLOVNÁ
ANGLICKEJ
DETEKTÍVKY

Agatha
Christie®

JED
V ŠAMPANSKOM

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Kristína Némcová
Prvé vydanie
Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Z anglického originálu Agatha Christie: Sparkling Cyanide
preložila Barbora Andrezálová.

Na obálke a titulnom liste je použité oficiálne logo Agathy Christie.

V publikácii sú použité citáty z diela W. Shakespeara Hamlet (HEVI,
Bratislava 1994) v preklade Jozefa Kota a z diela W. Shakespeara
Macbeth (Tatran, Bratislava 1979) v preklade Jozefa Kota.

Sparkling Cyanide Copyright © 1945 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Translation entitled *Jed v šampanskom* © 2023 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE and the Agatha Christie Signature are registered
trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere.

All rights reserved.

Cover Design © Barbara Baloghová 2023

Cover Photo © Debra Osborne-Pursglove / Arcangel

ISBN 978-80-220-2487-7

PRVÁ KNIHA

ROSEMARY

„Ako zahnať spomienku, ktorú mám stále pred očami?“

Na Rosemary Bartonovú, ktorá zomrela takmer pred rokom, myslelo šesť ľudí...

IRIS MARLEOVÁ

1 Iris Marleová myslela na svoju sestru Rosemary. Takmer rok sa úmyselne snažila zahnať myšlienky na ňu. Nechcela spomínať.

Bolo to príliš bolestivé – príliš hrozné!

Tá modrofialová tvár, křčovito zovreté prsty...

Kontrast medzi týmto obrazom a veselou, pôvabnou Rosemary o deň skôr... Nuž, možno nie celkom veselou. Prekonala chrípku – bola skleslá, vyčerpaná... To všetko sa vytiahlo pri vyšetrovaní. Sama Iris to zdôraznila. Vysvetľovalo to predsa jej samovraždu, no nie?

Keď sa vyšetrovanie skončilo, Iris sa zámerne snažila celú vec pustiť z hlavy. Načo by jej bolo spomínanie? Zabudnúť na všetko! Zabudnúť na celú tú strašnú udalosť.

Lenže teraz si uvedomila, že musí spomínať. Musí sa v myšlienkach vrátiť do minulosti... Starostlivo sa rozpačovať na každú zdanlivo nepodstatnú udalosť...

Ten nezvyčajný rozhovor s Georgeom včera večer si vyžadoval, aby spomínala.

Bolo to také nečakané, také desivé. Počkať – *naozaj* to bolo také nečakané? Neboli tu už pretým nejaké náznaky? Georgeova rastúca zádumčivosť, jeho roztržitosť, nevysvetliteľné konanie, jeho... nuž, čudáctvo, inak sa to povedať nedá! To všetko viedlo k okamihu, keď ju včera večer zavolať do pracovne a zo zásuvky písacieho stola vytiahol listy.

Teraz už nebolo cesty späť. Musí myslieť na Rosemary – musí *spomínať*.

Rosemary – jej sestra... Náhle si Iris ohromene uvedomila, že na Rosemary myslí prvýkrát v živote. Že o nej premýšľa objektívne ako o osobe.

Vždy prijímala Rosemary bez premýšľania nad jej osobnosťou. O matke, otcovi, sestre alebo tete ľudia takto nerozmýšľajú. V takýchto blízkyh rodinných vzťahoch ľudia len existujú a nekladú si otázky.

Nepremýšľate o nich ako o ľuďoch. Dokonca ani neuvažujete nad tým, akí vlastne sú.

Aká bola Rosemary?

To môže byť teraz veľmi dôležité. Mohlo by od toho veľa závisieť. Iris sa v mysli vrátila do minulosti. Ona a Rosemary ako deti...

Rosemary bola o šesť rokov staršia.

Vynárali sa jej záblesky minulosti – krátke výjavy. Ona sama ako malé dieťa, ako je chlieb a pije mlieko, a Rose-

mary, pyšná na svoje dva vrkoče, ako si robí úlohy pri stole.

Jedno leto pri mori – Iris závidiaca Rosemary, ktorá už bola „veľké dievča“ a vedela plávať!

Rosemary ako chodí do internátnej školy – prichádza júca na prázdniny domov. Potom ona sama v škole a Rosemary, ktorá doštudovala v Paríži. Školáčka Rosemary bola nemotorná, samá ruka, samá noha. Keď doštudovala, vrátila sa z Paríža s novou, zvláštnou, až desivou eleganciou, s jemným hlasom, pôvabom, s vlnivými pohybmi, s červenozlatými gaštanovými vlasmi a veľkými tmavomodrými očami olemovanými čiernou linkou. Znepokojivo krásne stvorenie, ktoré dospelo v inom svete!

Odvtedy sa vídali len veľmi málo, šesťročný vekový rozdiel sa zdal najvýraznejší.

Iris bola ešte v škole, Rosemary už súca na manželstvo. Aj keď sa Iris vrátila domov, priepasť medzi nimi zostávala. Život jej sestry sa niesol v znamení vylihovania až do neskorého dopoludnia, švédskych stolov s ostatnými debutantkami a tanečných večierkov väčšinu dní v týždni. Iris trávila dni v učebni s vychovateľkou, chodila na prechádzky do parku, o deviatej večerala a o desiatej išla spať. Vzájomný kontakt medzi sestrami sa obmedzoval na krátke výmeny ako: „Iris, zavolaj mi taxík, príšerne meškám,“ alebo: „Tie nové šaty sa mi nepáčia, Rosemary. Nehodia sa ti. Sú príliš nariasené.“

Potom prišli Rosemarine zásnuby s Georgeom Bartonom. Vzrušenie, nákupy, hromady balíčkov, šaty pre družičky.

Svadba. Keď kráčala k oltáru za Rosemary, doľahol jej do uší šepot:

„Aká je len krásna nevesta...“

Prečo sa Rosemary vydala za Georgea? Dokonca aj vtedy to Iris trochu prekvapovalo. Toľko zaujímavých mladíkov Rosemary vyvolávalo a bralo ju na rande. Prečo si vybrala Georgea Bartona, o pätnásť rokov staršieho, milého, príjemného, ale rozhodne nudného?

George bol dobre situovaný, no nešlo o majetok. Rosemary mala vlastné peniaze, veľa peňazí.

Peniaze strýka Paula...

Iris pozorne pátrala v mysli a snažila sa rozlíšiť to, čo vedela teraz a čo vedela vtedy. Ako to vlastne bolo so strýkom Paulom?

V skutočnosti to nebol ich strýko, to vedela odjakživa. Isté skutočnosti poznala bez toho, aby jej ich niekto niekedy priamo povedal. Paul Bennett bol zamilovaný do ich matky. Ona dala prednosť inému a chudobnejšiemu mužovi. Paul Bennett svoju porážku prijal v romantickom duchu. Zostal rodinným priateľom, zaujal postoj nezištnej platonickej oddanosti. Stal sa strýkom Paulom, stal sa krstným otcom prvorodeného dieťaťa – Rosemary. Keď zomrel, zistilo sa, že celý svoj majetok odkázal svojej malej krstnej dcére, ktorá mala vtedy trináásť rokov.

Rosemary bola okrem svojej krásy aj dedičkou. A vydala sa za milého a nudného Georgea Bartona.

Prečo? nechápala vtedy Iris. Rovnako uvažovala aj teraz. Neverila, že by ho Rosemary niekedy milovala. Zdalo sa však, že je s ním veľmi šťastná a že ho má rada – áno, rozhodne ho mala rada. Iris mala príležitosť presvedčiť sa o tom, pretože rok po svadbe zomrela ich matka, pôvabná a krehká Viola Marleová, a sedemnásťročná Iris odišla žiť k Rosemary Bartonovej a jej manželovi.

Sedemnásťročné dievča. Iris sa zamyslela nad svojím obrazom. Aká bola? Čo cítila, čo si myslela, čo videla?

Dospela k záveru, že mladá Iris Marleová sa vyvíjala pomaly – nerozmýšľala, brala veci tak, ako boli. Neprekážalo jej napríklad, že sa matka predtým venovala najmä Rosemary? Všeobecne vzaté ani nie. Bez váhania prijala skutočnosť, že Rosemary bola tá dôležitá. Rosemary sa už uviedla do spoločnosti, takže matka sa prirodzene venovala svojej staršej dcére, pokiaľ jej to zdravie dovoľovalo. Nebolo to nič nezvyčajné. Jedného dňa mal prísť rad aj na ňu. Viola Marleová bola vždy trochu neprítomnou matkou, zaoberala sa najmä vlastným zdravím, svoje deti odsúvala k sestram, vychovateľkám, do škôl, ale v tých krátkych chvíľach, keď sa im venovala, im vždy pripadala očarujúca. Hector Marle zomrel, keď mala Iris päť rokov. Poznanie, že pil viac, než bolo preňho dobré, do nej preniklo tak nenápadne, že nemala ani najmenšiu predstavu, ako k nemu vlastne dospela.

Sedemnáštročná Iris Marleová prijala život taký, aký bol, náležite oplakala matku, začala nosiť čierne šaty a odišla bývať k sestre a jej manželovi do ich domu na Elvaston Square.

Niekedy to tam bolo dosť nudné. Iris sa mala oficiálne uviesť do spoločnosti až nasledujúci rok. Medzitým chodila trikrát týždenne na hodiny francúzštiny a nemčiny a navštevovala aj hodiny domácich prác. Boli chvíle, keď nemala čo robiť a nemala sa s kým rozprávať. George bol milý, vždy láskavý a bratský. Jeho postoj sa nikdy nezmenil. Stále je taký.

A Rosemary? Iris ju vídala len veľmi málo. Rosemary bola často mimo domu. Krajčírky, koktailové večierky, bridž...

Čo vlastne vedela o Rosemary, keď sa tak nad tým zamyslela? O jej vkuse, o jej nádejach, o jej obavách? Vskutku strašné, ako málo môžete vedieť o človeku, s ktorým

žijete v jednom dome! Medzi sestrami bolo len málo dôverností, ak vôbec nejaké.

Lenže teraz musí premýšľať. Musí spomínať. Mohlo by to byť dôležité.

Rosemary pôsobila celkom šťastne...

Až do toho dňa – týždeň pred tým, ako sa to stalo.

Iris na ten deň nikdy nezabudne. Jasne vyčnieval nad ostatnými – každý detail, každé slovo. Lesklý mahagónový stôl, odsunutá stolička, náhlivý charakteristický rukopis...

Iris zatvorila oči a opäť si tú scénu vybavila...

Svoj príchod do Rosemarinej obývačky, ako sa náhle zastavila.

Tak veľmi ju zarazilo, čo uvidela! Rosemary, sediaca za písacím stolom s hlavou položenou na vystretých pažiach. Vzlykala, trpko a usedavo. Nikdy predtým nevidela Rosemary plakať – a tento srdcervúci prudký plač ju vydesil.

Iste, Rosemary mala za sebou chrípku s ťažkým priebehom. Len pred jedným či dvoma dňami sa konečne postavila na nohy. A každý vie, že chrípka môže privodiť aj depresiu. No predsa...

Iris vystrašeným detským hlasom vyhrkla: „Ach, Rosemary, čo sa deje?“

Rosemary sa vzpriamila a odhrnula si vlasy zo skrivej tváre. Snažila sa ovládnuť a náhlivo odvetila: „Nič sa nedeje, nič, nepozeraj sa tak na mňa!“

Vstala, prešla okolo sestry a vybehla z izby.

Zmätená a rozrušená Iris vošla ďalej do miestnosti. Uprela zrak na písací stôl a zazrela svoje vlastné meno napísané sestriným rukopisom. Vari Rosemary písala jej?

Podišla bližšie a pozrela sa na hárok modrého papiera so známym veľkým rozťahaným písmom, ešte rozťahanejším ako zvyčajne, pretože ruka, ktorá držala pero, sa rozrušene ponáhľala.

Drahá Iris,

nemá zmysel, aby som spísala závet, pretože moje peniaze aj tak pripadnú Tebe, no chcela by som, aby moje veci dostali určití ľudia.

George šperky, ktoré mi daroval, a malú emailovú skrinku, ktorú sme spolu kúpili, keď sme sa zasnúbili.

Gloria Kingová moje platinové puzdro na cigarety.

Maisie môjho čínskeho keramického koňa, ktorého vždy obdivov...

Tu sa písmo skončilo prudkým ťahom pera, akoby sa Rosemary náhle zlomila a podľahla nekontrolovateľnému plaču.

Iris stála ako skamenená.

Čo to malo znamenať? Azda Rosemary neumiera? Chrípka ju síce poriadne skolila, no už sa z nej dostala. A vôbec, ľudia na chrípku neumierajú – teda niekedy áno, ale Rosemary nie. Je už celkom v poriadku, len slabá a vyčerpaná.

Iris znova preletela očami po slovách a tentoraz sa zarazila pri jednej vete: „... *moje peniaze aj tak pripadnú Tebe...*“

Bolo to prvý raz, čo sa dozvedela niečo o podmienkach závetu Paula Bennetta. Od detstva vedela, že Rosemary zdedila peniaze strýka Paula, že je bohatá, zatiaľ čo ona sama bola pomerne chudobná. Až do tejto chvíle sa však nikdy nespýtala, čo sa s týmito peniazmi stane po sestrinej smrti.

Keby sa jej na to niekto opýtal, odvetila by, že ich pravdepodobne dostane George ako Rosemarin manžel, ale dodala by, že už len pomyslenie na to, že Rosemary zomrie skôr ako George, sa jej zdá absurdné!

A predsa to tu stálo čierne na bielom, napísané rukou Rosemary samotnej. Po Rosemarinej smrti peniaze pripadnú jej, Iris. Nebolo to však nelegálne? Peniaze dedil manžel alebo manželka, nie sestra. Iba ak by to Paul Bennett takto požadoval vo svojej poslednej vôli. Áno, to musí byť ono. Strýko Paul nariadil, že peniaze majú pripadnúť jej, ak Rosemary zomrie. Takto by to bolo menej nespravodlivé...

Nespravodlivé? zarazilo ju, aké slovo jej napadlo. Myslela si azda niekedy, že je nespravodlivé, že Rosemary dostala všetky peniaze strýka Paula? Kdesi v hĺbke duše zrejme prechovávala takýto pocit. Bolo to nespravodlivé. S Rosemary boli sestry. Obe boli deťmi tej istej matky. Prečo by mal strýko Paul dať všetko Rosemary?

Rosemary mala vždy všetko!

Večierky a šaty, zamilovaných mladých nápadníkov a zbožňujúceho manžela.

Jediná nepríjemná vec, ktorá sa jej v živote stala, bola chrípka! A ani tá netrvala dlhšie ako týždeň!

Stojac pri stole Iris zaváhala. Ten list papiera – chcela by Rosemary, aby ostal na očiach služobníctvu?

Po chvíli váhania ho zdvihla, preložila na polovicu a odložila do jednej zo zásuviek stola.

Tam sa našiel po osudnej narodeninovej oslave a poskytol ďalší dôkaz, ak vôbec nejaký bolo treba, že Rosemary bola po chorobe depresívna a nešťastná a možno už vtedy pomýšľala na samovraždu.

Depresia po chrípke. To bol motív, ktorý sa uviedol pri

vyšetovaní, motív, ktorý Irisino svedectvo potvrdilo. Možno neadekvátne, ale jediný, ktorý bol k dispozícii, a preto sa s ním napokon všetci uspokojili. V tom roku sa šírili veľmi zlý druh chrípky.

Ani Iris, ani George Barton nemali naporúdzi iný motív – aspoň vtedy ešte nie.

Keď si teraz Iris spomenula na incident v podkroví, čudovala sa, že mohla byť taká slepá.

Celá vec sa odohrávala priamo pred jej očami! A ona nič nevidela, nič si nevšimla!

Mysľou jej rýchlo prebehla tragédia z narodeninovej oslavy. Na to však už nemusí myslieť. To už je za ňou. Od-sunula tú hrôzu, vyšetovanie a Georgeovu strhanú tvár a krvou podliate oči. Prešla rovno k udalosti s kufrom v podkroví.

Bolo to asi šesť mesiacov po Rosemarinej smrti.

Iris naďalej žila v dome na Elvaston Square. Po pohrebe sa s ňou prišiel porozprávať právny zástupca rodiny Marleovcov, uhladený džentlmen s lesklou plešinou a nečakane bystrým pohľadom. S obdivuhodnou jasnosťou jej vysvetlil, že podľa závetu Paula Bennetta zdedila Rosemary jeho majetok s tým, že po jej smrti má prejsť na všetky jej prípadné deti. Ak by Rosemary zomrela bezdetná, majetok by pripadol Iris. Advokát jej vysvetlil, že ide o naozaj značný majetok, ktorý jej bude celý patriť po dosiahnutí dvadsaťjeden rokov alebo po svadbe.

Dovtedy bolo potrebné najprv vyriešiť, kde bude bývať. Pán George Barton prejavil záujem o to, aby naďalej žila s ním, a navrhol, aby sa k nim nasťahovala aj sestra jej otca, pani Drakeová, ktorá žila v chudobných pomeroch kvôli finančným nárokom svojho syna (čiernej ovce rodiny

Marleovcov), a robila Iris v spoločnosti gardedámu. Bude Iris s týmto plánom súhlasiť?

Iris celkom ochotne prikývla, vďačná, že si tým nemusí lámať hlavu. Tetu Lucillu si pamätala ako priateľskú a vľúdnú dámu s krotkou a poddajnou vôľou.

A tak sa táto záležitosť vyriešila. George Barton sa dojímavo tešil, že sestra jeho manželky je stále s ním, a správal sa k nej láskavo ako k vlastnej mladšej sestre. Pani Drakeová bola síce trochu nudnou spoločníčkou, no úplne sa podriaďovala Irisiným želaniam. V domácnosti zavládla priateľská atmosféra.

Takmer o šesť mesiacov neskôr učinila Iris svoj objav v podkroví.

Podkrovie domu na Elvaston Square slúžilo ako skladiško pre drobný nábytok a množstvo kufrov a batožiny.

Iris sa tam jedného dňa vybrala, keď sa jej nedarilo nájsť svoj obľúbený starý červený pulóver. George ju prosil, aby kvôli Rosemary nenosila smútok, Rosemary bola podľa neho vždy proti tomu. Iris vedela, že je to pravda, a tak súhlasila a naďalej nosila obyčajné šaty, čo Lucilla Drakeová trochu neschvaľovala, keďže bola staromódna a mala rada, keď sa dodržiavalo takzvané „dekórum“. Pani Drakeová bola dokonca stále ochotná nosiť smútok za manžela, ktorý zomrel pred vyše dvadsiatimi rokmi!

Iris vedela, že rôzne nenosené šatstvo bolo odložené hore v kufri. Začala v ňom loviť svoj pulóver a objavila pri tom rôzne zabudnuté veci, sivý kabát a sukňu, hromadu pančúch, lyžiarsku výstroj a nejaké staré plavky.

Vtom narazila na starý župan, ktorý patril Rosemary a ktorý zrejme akosi zabudli dať preč spolu s ostatnými jej vecami. Bol pánskeho strihu, z bodkovaného hodvábu a s veľkými vreckami.

Iris ho zdvihla, vytrepala a všimla si, že je v perfektnom stave. Potom ho starostlivo zložila a vrátila do kufra. Po pri tom však pod rukou zacítila, ako v jednom z vreciek čosi zašušťalo. Siahla doň a vytiahla pokrčený kus papiera. Bol popísaný Rosemariným rukopisom. Vyhladila ho a začítala sa.

Leopard, miláčik, to nemôžeš myslieť vážne... Nemôžeš... nemôžeš... Milujeme sa! Patríme k sebe! Musíš to vedieť rovnako ako ja! Nemôžeme sa len tak rozlúčiť a žiť si každý svoj život akoby nič. Vieš, že to je nemožné, drahý – vonkoncom nemožné. Ty a ja patríme k sebe – naveky vekov. Nie som konvenčná žena – nestarám sa o to, čo si ľudia hovoria. Na láske mi záleží viac ako na čomkoľvek inom. Odídeme spolu a budeme šťastní – urobím Ťa šťastným. Raz si mi povedal, že život bezo mňa by pre Teba nemal cenu – pamätáš, Leopard, miláčik? A teraz mi pokojne píšeš, že by bolo lepšie, keby sa to všetko skončilo, že by to bolo voči mne fér. Fér voči mne? Ale ja bez Teba nemôžem žiť! Je mi ľúto Georgea – vždy bol ku mne dobrý –, ale on to pochopí. Bude mi chcieť dať slobodu. Nie je správne žiť s niekým, ak sa už nemilujete. Boh chcel, aby sme boli my dvaja spolu, miláčik. Viem, že áno. Budeme ohromne šťastní, len musíme byť odvážni. Poviem to Georgeovi sama – chcem byť celkom úprimná –, ale až po mojich narodeninách.

Viem, že robím správnu vec, Leopard, miláčik, a nemôžem žiť bez Teba. Nemôžem, nemôžem, NEMÔŽEM. Je to odo mňa hlúpe, že to všetko píšem. Stačili by dva riadky. Len: Milujem Ťa. Nikdy Ťa nenechám odísť. Ach, miláčik...

List sa skončil.

Iris stála bez pohnutia a pozerala naň. Ako málo môže človek vedieť o vlastnej sestre!

Takže Rosemary mala milenca. Písala mu vášnivé milostné listy – plánovala s ním odísť? Čo sa stalo? Rosemary tento list napokon nikdy neposlala. Aký list poslala? Ako to nakoniec dopadlo medzi Rosemary a týmto neznámym mužom?

(„Leopard!“ Aké neobyčajné nápady majú zamilovaní ľudia. Aké hlúpe. Že *Leopard!*)

Kto je ten muž? Miloval Rosemary rovnako ako ona jeho? Určite áno. Rosemary bola neuveriteľne krásna. A predsa podľa jej listu navrhol „všetko skončiť“. To naznačovalo... čo? Opatrnosť? Podľa všetkého povedal, že to robí kvôli Rosemary. Že je to voči nej fér. Áno, ale nehovorili muži takéto veci, aby si zachovali tvár? Neznamenal to v skutočnosti, že ten muž, nech už je to ktokoľvek, bol z toho všetkého unavený? Možno to bola preňho iba letmá zábavka na rozptýlenie. Možno mu na tom nikdy nezáležalo. Iris nadobudla dojem, že ten neznámy bol skutočne odhodlaný rozísť sa...

Lenže Rosemary to brala inak. A bola pre ich vzťah ochotná urobiť všetko. Aj ona bola odhodlaná...

Iris sa zachvela.

A ona, Iris, o tom vôbec nevedela! Nemala ani tušenia! Považovala za samozrejmé, že Rosemary je šťastná a spokojná a že im je s Georgeom spolu dobre. Aká bola slepá! Musela byť naozaj slepá, keď nevedela o vlastnej sestre čosi také.

Ale kto je ten muž?

Pátrala v mysli, uvažovala, spomínala. Okolo Rosemary sa točilo mnoho mužov, obdivovali ju, vodili ju von, zvonili jej. Žiadny z nich však nevynikal. A predsa tam musel byť ktosi výnimočný – zvyšok skupiny bol len ka-

muflážou pre toho jediného, na ktorom záležalo. Iris sa zmätene mračila a starostlivo si triedila spomienky.

Dve mená predsa vytrčali spomedzi ostatných. Musí, áno, rozhodne to musí byť jedno z nich. Stephen Farraday? Musí to byť Stephen Farraday. Čo na ňom Rosemary mohla vidieť? Upätý nafúkaný mladý muž – a už ani nebol taký mladý. Iste, ľudia o ňom hovorili, že je úžasný. Začínajúci politik so sľubnou kariérou, v blízkej budúcnosti mu prorokovali miesto ministerského tajomníka a navyše mal plnú podporu vplyvného Kidderminstera. Možno budúci premiér! To mu v Rosemariných očiach dodávalo pôvab? Určite jej nemohlo tak zúfalo záležať na ňom samom – takom chladnom, sebestačnom človeku. No povrávalo sa, že jeho manželka ho vášnivo miluje a že sa aj napriek želaniam svojej vplyvnej rodiny vydala zaňho – za obyčajnú nulu s politickými ambíciami! Ak to k nemu cítila jedna žena, mohla by to tak cítiť aj iná. Áno, musí to byť Stephen Farraday.

Pretože ak to nebol Stephen Farraday, musel to byť Anthony Browne.

A Iris nechcela, aby to bol Anthony Browne.

Je pravda, že bol do veľkej miery Rosemariným otrokom, neustále jej bol k dispozícii a jeho opálená príťažlivá tvár vyjadrovala akési komické zúfalstvo. Jeho odanosť však bola príliš otvorená, príliš zjavná na to, aby siahala naozaj hlboko.

Zvláštne, ako sa po Rosemarinej smrti vytratil. Odvtedy ho nikto z nich nevidel.

A predsa to nebolo až také zvláštne – bol to muž, ktorý veľa cestoval. Hovoril o Argentíne, Kanade, Ugande a USA. Napadlo jej, že je vlastne možno Američan alebo Kanadčan, hoci nemal takmer žiadny prízvuk. Nie, naozaj nebolo čudné, že o ňom odvtedy nič nepočuli.

To Rosemary bola jeho priateľkou. Nebol dôvod, prečo by ich mal ďalej navštevovať. Bol Rosemariným priateľom. Nie však Rosemariným milencom! Nechcela, aby bol Rosemariným milencom. To by bolelo – tak strašne by to bolelo...

Sklopila zrak na list, ktorý držala v ruke. Pokrčila ho. Vyhodí ho, spáli...

Zastavil ju však inštinkt.

Jedného dňa by sa ten list mohol ukázať ako dôležitý...

Vyhľadila ho, vzala dolu a zamkla ho do svojej šperkovnice.

Jedného dňa by mohlo byť dôležité ukázať, prečo si Rosemary vzala život.

„A ďalej, prosím?“

Tá smiešna otázka sa Iris nečakane vynorila v myslí a vykrivila jej pery do trpkého úškrnu. Bola to otázka úlisného predavača, ktorá však presne zodpovedala jej starostlivo riadeným myšlienkovým pochodom.

Nesnažila sa vari pri svojom prieskume minulosti práve o toto? Zaoberala sa prekvapivým objavom v podkroví. A teraz poďme „ďalej, prosím“! Čo bolo to ďalšie?

Určite čoraz zvláštnejšie Georgeovo správanie. To sa začalo už dávnejšie. Drobnosti, ktoré ju mákali, sa teraz vo svetle prekvapivého rozhovoru zo včerajšieho večera vyjasnili. Nesúvislé poznámky a činy zaujali v priebehu udalostí správne miesto.

A znovu sa objavil Anthony Browne. Áno, možnože to by malo byť ďalšie v poradí, keďže sa to udialo len týždeň po nájdení listu.

Iris sa presne pamätala na svoje pocity...

Rosemary zomrela v novembri. V máji nasledujúceho roka Iris pod krídlami Lucilly Drakeovej vstúpila do spo-

ločenského života. Chodila na obedy, čaje a tanečné večierky, no ktovieako si ich neužívala. Cítila ľahostajnosť a nespokojnosť. Práve na jednom nudnom tanečnom večierku koncom júna začula za sebou hlas: „Iris Marleová, však?“

Obrátila sa, a keď pozrela do Anthonyho – Tonyho – tmavej prekvapenej tváre, líca jej zalial rumenec.

„Nepredpokladám, že si ma budete pamätať, ale...“ začal.

„Ach, pamätám si vás,“ prerušila ho. „Isteže si vás pamätám!“

„To je skvelé. Bál som sa, že ste na mňa zabudli. Tak dlho sme sa nevideli.“

„Ja viem. Naposledy na Rosemariných naroden...“

Zarazila sa. Slová z nej vyleteli bez rozmýšľania. Naraz sa jej z líc vytratila farba, až zostali biele a bez krvi. Pery sa jej chveli. Oči mala vytreštené a zdesené.

„Nesmierne ma to mrzí,“ vyhrkol Anthony Browne. „Som surovec, že som vám to pripomenul.“

Iris preglgla. „To je v poriadku.“

(Naposledy na Rosemariných narodeninách. Naposledy v ten večer, čo Rosemary spáchala samovraždu. Nebude na to myslieť! *Nebude!*)

„Nesmierne ma to mrzí,“ zopakoval Anthony Browne. „Odpusťte mi, prosím. Zatancujeme si?“

Prikývla. Hoci sa už prisľúbila na tento tanec niekomu inému, vniesla sa na parket v jeho náručí. Videla svojho partnera, červenajúceho sa nezrelého mladíka s priveľkým golierom, ako ju hľadá. Tanečný partner, s akým sa debutantky musia uspokojiť, pomyslela si opovržlivo. Nie ako tento muž – Rosemarin priateľ.

Vtom akoby ju čosi bodlo. *Rosemarin priateľ*. Ten list. Bol napísaný mužovi, s ktorým teraz tancovala? Niečo

v jeho ľahkej mačacej elegancii, s ktorou tancoval, dodávalo prezývke Leopard opodstatnenie. Vari on a Rosemary...

„Kde ste boli celý ten čas?“ spýtala sa ostro.

Držal ju kúsok od seba a hľadel jej do tváre. Už sa však neusmieval a hlas mal chladný.

„Bol som na služobnej ceste.“

„Chápem.“ Potom z nej opäť nekontrolovateľne vyletelo: „Prečo ste sa vrátili?“

Vtedy sa usmial. „Možno aby som vás videl, Iris Marleová,“ odvetil zľahka.

A zrazu ju pritiahol bližšie a dlhým pohybom odvážne prekízol medzi tanečníkmi. Priam zázračné načasovanie a prevedenie. S takmer radostným pocitom Iris uvažovala, prečo by sa mala báť.

Odvtedy sa Anthony definitívne stal súčasťou jej života. Vidala sa s ním aspoň raz do týždňa.

Stretávala sa s ním v parku, na rôznych tancovačkách, pri večeriach ho usádzali vedľa nej.

Jediné miesto, kam nikdy neprišiel, bol dom na Elvaston Square. Trvalo nejaký čas, kým si to všimla, tak šikovne sa mu darilo vyhýbať sa pozvaniam alebo ich odmietañ.

Keď si to uvedomila, začala uvažovať, čím to je. Bolo to preto, že on a Rosemary...

A potom sa o ňom na jej veľké prekvapenie raz rozhovoril George, ten bezstarostný a nevtieravý George.

„Čo je zač ten Anthony Browne, s ktorým sa stretávaš? Čo o ňom vieš?“

Pozerala naňho.

„Čo o ňom viem? Nuž, veď to bol Rosemarin priateľ!“

Georgeovi myklo tvárou. Zažmurkal. „Áno, isteže, to bol,“ odvetil bezvýrazným hlasom.

„Ospravedlňujem sa,“ zvolala Iris kajúcne. „Nemala som ti to pripomínať.“

George Barton pokrútil hlavou a jemne odvetil: „Nie, nie, nechcem, aby sa na ňu zabudlo. To nikdy. Koniec koncov,“ dodal rozpačito s odvráteným pohľadom, „Rosemary – rozmarín – je predsa symbolom spomienky.“ Napokon jej pozrel priamo do očí. „Nechcem, aby si zabudla na svoju sestru, Iris.“

„Nikdy nezabudnem,“ sľúbila bez dychu.

„Ale ak ide o toho mladíka, Anthonyho Brownea,“ pokračoval George, „Rosemary sa možno páčil, ale myslím, že o ňom veľa nevedela. Vieš, musíš byť opatrná, Iris. Si veľmi bohatá mladá žena.“

Premkol ju akýsi spaľujúci hnev. „Tony – Anthony má dosť svojich peňazí. Keď je v Londýne, býva v Claridge’s.“

George Barton sa pousmial a zamumlal: „To je mimoriadne úctyhodné – a taktiež nákladné. Predsa sa mi však zdá, moja drahá, že o tomto chlapíkovi nikto veľa nevie.“

„Je to Američan.“

„Možno. Ak áno, je zvláštne, že sa oňho jeho veľvyslanectvo viac nezaujíma. Nechodíva k nám často, však?“

„Nie. A chápem prečo, keď sa o ňom vyjadruješ tak hrozne!“

George pokrútil hlavou.

„Asi som to trochu prehnal. Nuž, len som ťa chcel včas varovať. Porozprávam sa s Lucillou.“

„S Lucillou!“ vyhrkla Iris pohrdavo.

„Je všetko v poriadku?“ spýtal sa George ustarostene. „Dohliada Lucilla na to, aby si sa náležite zabavila? Večierky... a tak ďalej?“

„Áno, robí, čo je v jej silách...“